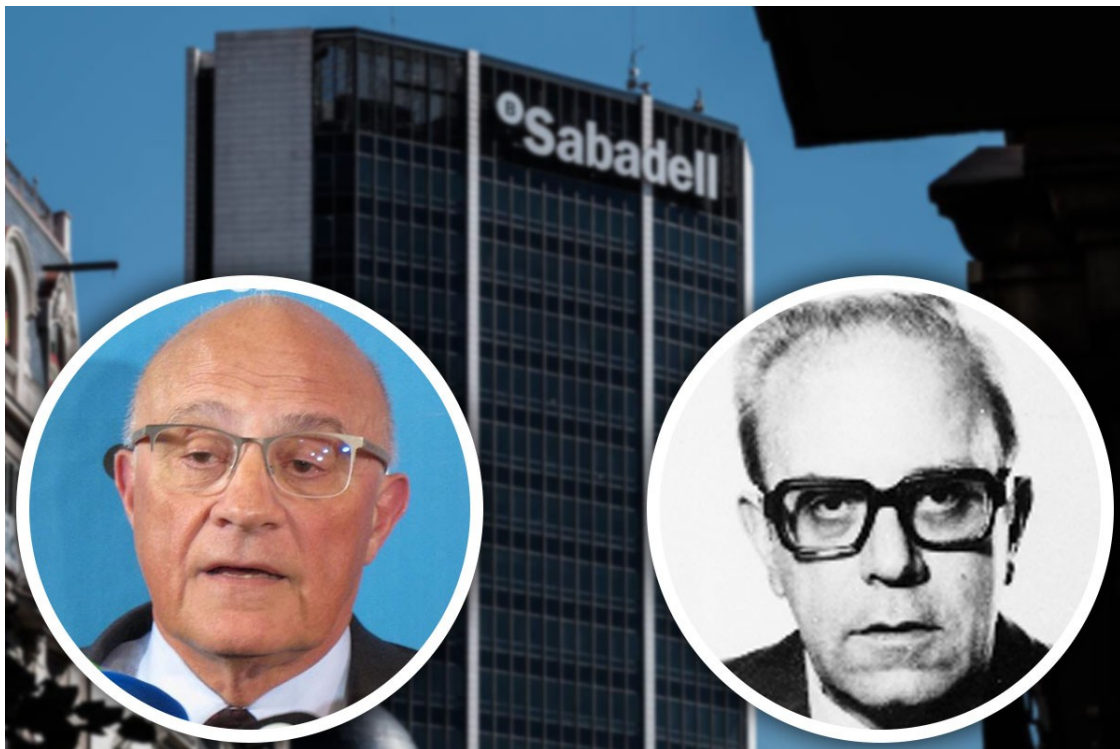

Josep Oliu, l'home que volia un Podem de dretes

El president del Banc Sabadell ha estat un dels principals crítics del procés i va rebre amb satisfacció l'ascens d'Albert Rivera

Josep Oliu Creus i Josep Olius Pich | NacióDigital

El 25 de juny del 2014, el president del Banc Sabadell, Josep Oliu, va cometre un greu error. Desmentint els manuals clàssics que exigeixen dels bons banquers discreció i evitar les polèmiques, el financer vallesà va parlar de política. En un acte públic al costat de la presidenta del Cercle d'Empresaris de Madrid, Mónica de Oriol, Oliu va sorprendre per la seva franquesa... o desvergonyiment. El president del Banc Sabadell va admetre que "Podem ens fa una mica de por" i que calia "una espècie de Podem de dretes" (https://www.lasexta.com/programas/al-rojo-vivo/presidente-banco-sabadell-propone-crear-podemos-pero-derechas_20140626572628354beb28d44601e4c1.html) .

[nointext]

Davant l'emergència del moviment del 15-M i del que s'ha anomenat la nova política, davant el desgast dels grans partits (PSOE i PP), va insinuar sense concretar més que calia respondre a l'embat plantejat per Podem amb una força política de nova marca, jove, de marca liberal i que tranquil·litzés el gran diner. Més explícit no podia ser.

Com veurem, els vincles entre Ciutadans i Oliu es va plasmar en coses ben concretes. Aquella intervenció empaitarà per sempre més el banquer, un dels rostres del poder financer a Catalunya i a l'Estat, i que ha conduït amb ma de ferro una entitat com el Sabadell enmig de la crisi que ha ferit el sistema bancari arreu.

Una successió dinàstica

Josep Oliu Creus (Sabadell, 1949) és economista. La llicenciatura la va fer a la UB, però va ser dels primers fills de la burgesia catalana a treure's el doctorat a la Universitat de Minnesota, on va fer amistat amb Andreu Mas-Colell i va conèixer qui seria la seva primera dona, Lynn Barton. Oliu es va tornar a casar el 1998 amb Victòria Quintana. Retornat a casa, fet un "minnesoto", va saber triomfar també en l'acadèmia i va exercir durant un temps com a catedràtic de Teoria Econòmica a la Universitat d'Oviedo. Va ser director d'estudis i estratègies de l'Institut Nacional d'Indústria (1982) i després director de planificació (fins al 1986).

[noticiadiari]2/189293[/noticiadiari]

Qualitats objectives a banda, és evident el factor dinàstic per explicar la seva arribada al cim del banc. El seu pare, Josep Oliu Pich, va ser director general del Sabadell, on va entrar el 1940 i va arribar a director general. Quan es va retirar de la direcció, el 1990, va cedir el lloc al seu fill, qui acabaria fent-se amb la presidència executiva el 1999.

El Banc Sabadell va néixer el 1881 gràcies a l'esforç d'un seguit de burgesos del Vallès -un total de 127 prohoms-, molts d'ells vinculats al tèxtil, que volien reforçar el que ara en diríem els emprenedors locals. Noms com els de Joan Sallarès i Pla (un dels dirigents més intransigents contra els drets dels treballadors, sigui dit de passada), Joan Gorina o Pau Llonch (un hereu del qual era membre del consell fins no fa gaire) van ser-ne fundadors.

La lluita per la primacia

La història del Sabadell de l'era Oliu és la de l'ambició per deixar enrere un banc local -que el seu pare ja havia consolidat dins la xarxa bancària espanyola- i convertir-lo en un poder financer global. La internacionalització i la sortida a borsa requerien disposar d'aliats, és a dir, accionistes de pes, i alhora calia dotar-lo d'una major dimensió. El llistat de bancs cruspits pel Sabadell ja comença a ser llarga. Marc Font en va fer la lista des de les pàgines d'El Crític: Netwest Group, Banc Herrero, Banc Atlàntic, la Caixa d'Estalvis de la Mediterrània (CAM), Banc Mare Nostrum...

Amb tot, el banc ha patit diversos ensurts per la caiguda de les accions i ha hagut d'afrontar diverses sacsejades que s'han reflectit en els canvis que hi ha hagut en el consell d'administració. L'entrada el 2001 d'un grup potent d'empresaris en l'accionariat del banc (amb José Manuel Lara, de Planeta (<https://www.naciódigital.cat/noticia/187998/lara/princeps/destronats/planeta>) , i Isak Andic, de Mango, al davant) va ser una operació que va acabar molt malament, ja que la crisi bancària va atrapar-los de ple. Els Lara van acabar abandonant el banc i, no només això, van haver de vendre l'edifici del Grup Planeta a l'avinguda Diagonal de Barcelona al Banc Sabadell. Andic va abandonar el banc el 2015.

Dels anys en què els Lara eren al cor del Sabadell s'explica (en fa referència José Martí Gomez al llibre *Los Lara* (<https://www.casadellibro.com/libro-los-lara/9788417747015/9653639>)) una operació d'Isidre Fainé, aleshores president de CaixaBank, amb suport de l'amo de Planeta, per fusionar el banc vallesà amb la Caixa. Josep Oliu va moure cel i terra per impedir-ho i va aconseguir aturar la maniobra.

Una sortida important del consell es va produir el 2014, amb la marxa de Sol Daurella, la propietària de l'empresa embotelladora de Coca-Cola, per anar al Banc Santander (<https://www.naciódigital.cat/noticia/78547/banco/santander/nomena/sol/daurella/consellera/independent>) . Aquest salt va caure molt malament al Sabadell, que encara no ha perdonat a l'empresària la seva "fugida".

Nom: *Josep Oliu Creus (Sabadell, 1949).*

Família: *fill de Josep Oliu Pich, que va ser director general del Banc Sabadell.*

Càrrecs: *president del Banc Sabadell.*

Negoci: Banc Sabadell ha obtingut en el primer semestre del 2019 uns beneficis de 532 milions d'euros, L'entitat té una xarxa de 2.454 oficines (17 menys que fa un any) i 25.372 treballadors, prop de 500 menys que l'any passat.

Actitud davant el procés: simpatia per Ciutadans. L'octubre del 2017, el banc va decidir traslladar la seva seu a Alacant.

Capital Ilatinoamericà al rescat

El Sabadell ha aconseguit mantenir-se enmig d'un seguit de transformacions en el sector bancari que en més d'una ocasió han sacsejat el transatlàntic vallesà, que ha intentat protegir-se amb successives acumulacions de capital. Mentre els Lara i els Andic buscaven la porta de sortida, el 2013 van entrar amb força a l'accionariat dues grans fortunes llatinoamericanes. Ho explica molt bé Roger Vinton a *La gran teranyina* (<http://periscopi.cat/lilibres/col-leccions/astrolabi/item/la-gran-teranyina>). Jaime Gillinski Bacal, un dels grans capitalistes de Colòmbia, i el financer mexicà David Martínez Guzmán, van subscriure el 2013 una ampliació de capital de 600 milions d'euros. Van ser impulsats a fer-ho pels mateixos gestors del banc. Tres anys més tard, però, Gillinski va donar el salt i va vendre la seva participació.

Martínez Guzmán continua al Sabadell. Al seu costat, hi ha noms interessants, com José Javier Echenique (present als consells d'ACS, Telefónica i Ence, del sector energètic), que és el vicepresident; Pedro Fontana (Indukern, del sector químic, i representant del grup inversor Emesa, creat per Emilio Cuatrecasas); Manuel Valls Morató (Renta Corporación); María José García Beato (consellera de Red Elèctrica); Maria Teresa Garcia-Milà (directora de la Barcelona Graduate School of Economics i consellera de Repsol); (Barcelona GSE) Aurora Catà (sòcia de Seeliger & Conde), com a consellera independent; David Vegara (conseller de Subcapital i exsecretari d'Estat d'Economia durant el govern de Rodríguez Zapatero). Com a secretari, trobem l'advocat Miquel Roca, un altre dels omnipresents en molts àmbits del patriciat. La burgesia local ja fa anys que s'ha rendit als fons d'inversió i els vells telers són menys que un record.

Les darreres dades presentades per l'entitat van suposar una inflexió positiva: beneficis de 532 milions en el primer semestre del 2019. La xifra suposa un increment del 340,9% respecte al mateix període de l'any anterior. El resultat seria espectacular, però cal dir que està sobredimensionat pel fet que el Sabadell va deixar d'assumir els costos afegits de la filial britànica TSB. El banc ha acusat la baixa del preu de les accions, que havien vist reduït el 50% del seu valor, segons es va informar en la darrera junta d'accionistes.

FEDEA, una referència clau

Oliu és membre del patronat de la Fundació d'Estudis d'Economia Aplicada (<https://www.fedea.net/>) (FEDEA), amb seu a Madrid, un centre d'investigació econòmica que va presidir durant uns anys i que ara presideix Jordi Gual, de CaixaBank. És una entitat molt influent i va néixer el 1985 sota la influència del Banc d'Espanya, que forma part del seu patronat. Actua, en realitat, com el lobby de l'IBEX per influir en les polítiques econòmiques. En el seu patronat predominen els grans banquers (Santander, Bilbao Vizcaya, la Caixa) i grans empreses.

Un cop d'ull al seu patronat és ben explícit, amb representants del Banc d'Espanya, Banc Santander, Telefónica, Fundació ACS, Bankia, Banc Bilbao Vizcaya Argentaria, Mapfre, Enagas, Abertis, Corporació Financera Alba, Borsa de Madrid, Iberdrola, Red Elèctrica i la Fundació Ramón Areces (el fundador d'El Corte Inglés). A banda de CaixaBank i Banc Sabadell.

Cartell independentista en una oficina del Banc Sabadell. Foto: Adrià Costa

Contra el procés

D'entre tots els membres de la burgesia catalana, Oliu ha estat dels més bel·ligerants envers el procés. Inicialment, es va mostrar confiat que no s'arribaria a un xoc frontal. L'any 2014, quan ja reclamava un Podem de dretes, manifestava la seva esperança en un acord entre la Generalitat i l'Estat. Després, a mesura que s'avançava cap al xoc de la tardor del 2017, les seves declaracions es feien més vehements.

Oliu insistia en la necessitat de preservar l'estabilitat i la seguretat jurídica. Hi ha una dada a tenir en compte: l'any 2015, va canviar els estatuts del banc perquè es pogués decidir un trasllat sense passar per la junta d'accionistes. El 5 d'octubre del 2017, el Sabadell decidia traslladar la seu a Alacant (<https://www.naciodigital.cat/noticia/139876/confirmat/banc/sabadell/aprova/trasllat/alacant>) i instal·lar les oficines de la presidència al carrer Serrano de Madrid. Oliu ho va explicar de manera crua: "Abans que romanticismes, cal protegir el negoci". Fa uns mesos, va declarar que el procés havia generat una pèrdua de dinamisme econòmic i que Catalunya s'havia instal·lat en la incertesa.

El futur no està escrit, però per si de cas, la tercera generació ja apunta maneres. El 2014, el president del Sabadell ja va fer entrar el seu fill, Jaume Oliu, al banc com a director de projectes. Dos anys després ja va ser ascendit a responsable de l'àrea immobiliària amb rang de sotsdirector general.

Però a Oliu li queda molta corda i se'l pot trobar en molts dels grans centres de poder i influència. És un habitual de les trobades del fòrum empresarial Pont Aeri, és un soci destacat del Cercle d'Economia (en va ser vicepresident entre el 2008 i el 2016) i és membre de patronats i fundacions, com la Fundació Princesa de Girona. Ha demostrat ser un supervivent des que el

seu pare li va oferir la direcció del banc. "Però si jo no sé res de banca", diuen que li va dir. La resposta del pare va ser: "Millor. La banca experimentarà una transformació tan gran que les velles respostes ja no serviran".

[despiece]La factoria taronja

La Fundació d'Estudis d'Economia Aplicada (FEDEA) ha nodrit Ciutadans. Ho ha fet tant a nivell programàtic com amb alguns dels fitxatges més rellevants. Algunes de les propostes defensades per Albert Rivera, com el contracte únic o la defensa d'un tipus únic d'IVA han sorgit del laboratori d'idees de la fundació a la qual pertany Josep Oliu.

De la FEDEA prové també l'economista Luis Garicano, que havia col·laborat amb la fundació abans de fitxar per Rivera i ser-ne el gurú econòmic. Garicano, ara eurodiputat, ja fa temps que s'ha distanciat de Rivera i apareix com un dels seus crítics interns. Els analistes Un altre vincle engtre el món Oliu i Rivera s'anomena Ángel de la Fuente, director general de FEDEA, on va arribar quan Oliu presidia el patronat. De la Fuente va ser militant de Ciutadans i va presidir el congrés del 2006, quan Rivera es va fer amb el lideratge.

També ha estat l'autor del sistema de comptes públics territorialitzats (<https://www.naciodigital.cat/noticia/127009/guru/montoro/financament/proposa/catalunya/sigui/qui/perdi/mes/recursos>) (SCPT) elaborat pel Ministeri d'Hisenda que, durant l'etapa de Cristóbal Montoro, va establir el dèficit fiscal de Catalunya en 9.900 milions d'euros. L'economista ha fet sovint declaracions molt crítiques amb la quota basca, en línia amb el que Ciutadans pensa sobre el tema.[/despiece]

[noticiadiari]2/188854[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/188327[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/187998[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/187600[/noticiadiari]